

Rola dyrektora szkoły w przygotowaniu i wprowadzeniu do zawodu nauczycielskiego

Dr Robin Precey
VI Kongres Zarządzania Oświatą, Kraków
Wrzesień 2011
www.oskko.edu.pl/kongres/

Dlaczego ja?

- 32 lata pracy jako nauczyciel w tym 13 lat jako dyrektor 2 placówek.
- Doświadczony trzynastoma laty gwałtownych zmian w angielskim systemie edukacji , jednocześnie pełniący rolę lidera szkoły. W Anglii na czele komisji standardów (inspektor, komisja egzaminacyjna)
- Jestem również konsultantem Narodowego Kolegium Szkolnego Przywództwa
- 8 lat pracy w CCCU które szczyci się najlepszymi wynikami w szkoleniu i doskonaleniu nauczycieli
- Dyrektor Centrum Edukacji i Doskonalenia Szkół
- Moje zainteresowania: zmiany/ rozwój zawodowy liderów
- Nie znam polskiego systemu edukacji poza Erasmusem oraz innymi międzynarodowymi projektami

Oferuję zatem swoje praktyczne oraz teoretyczne doświadczenie w zmienionym systemie – można będzie zatem zauważyć dobre jak i złe strony. Bardzo proszę o pytania i krytykę. Mam również w zanadru pytania które Państwa zmuszą do myślenia.

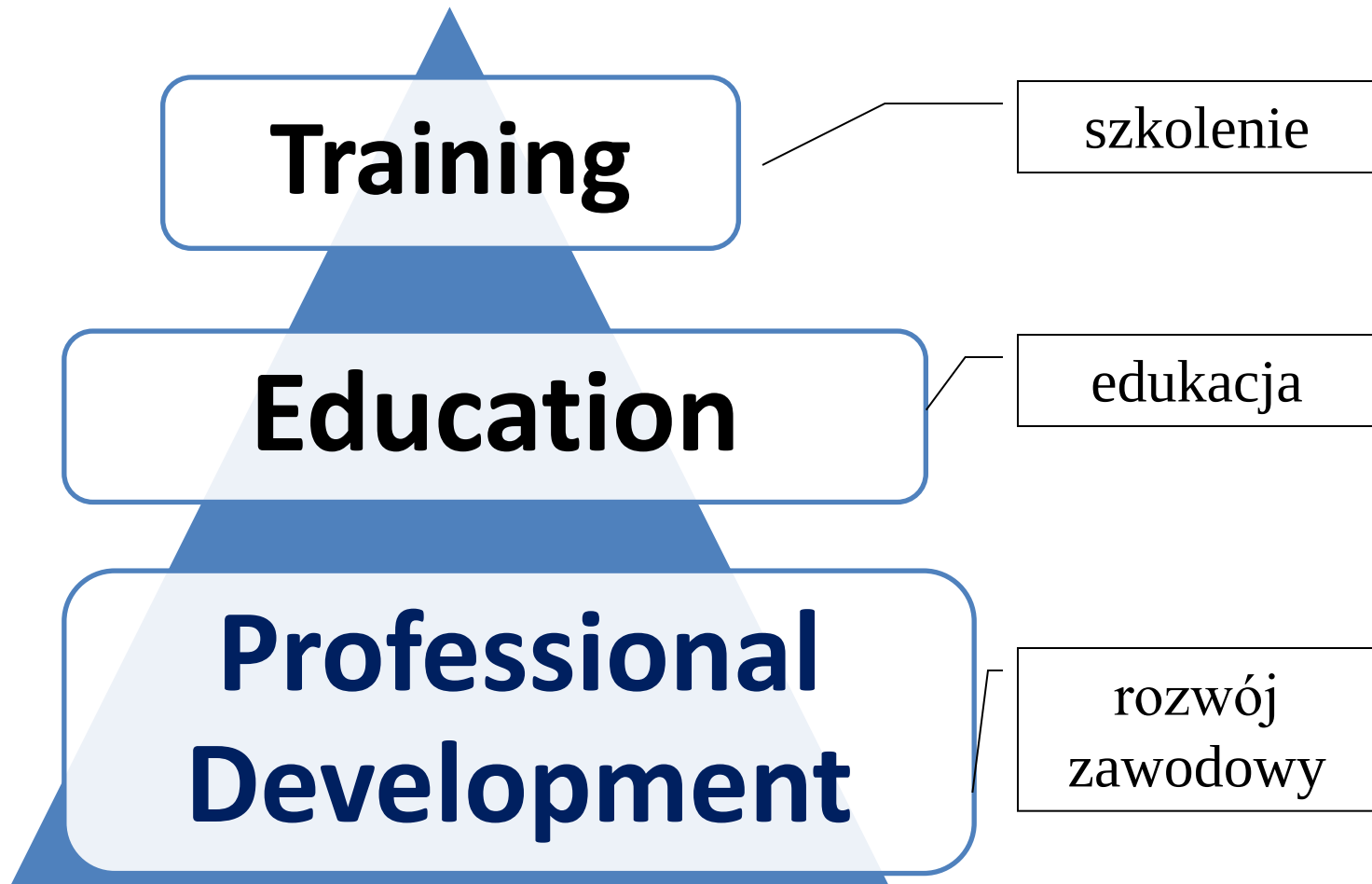
PLAN SESJI

(mapa drogowa sesji)

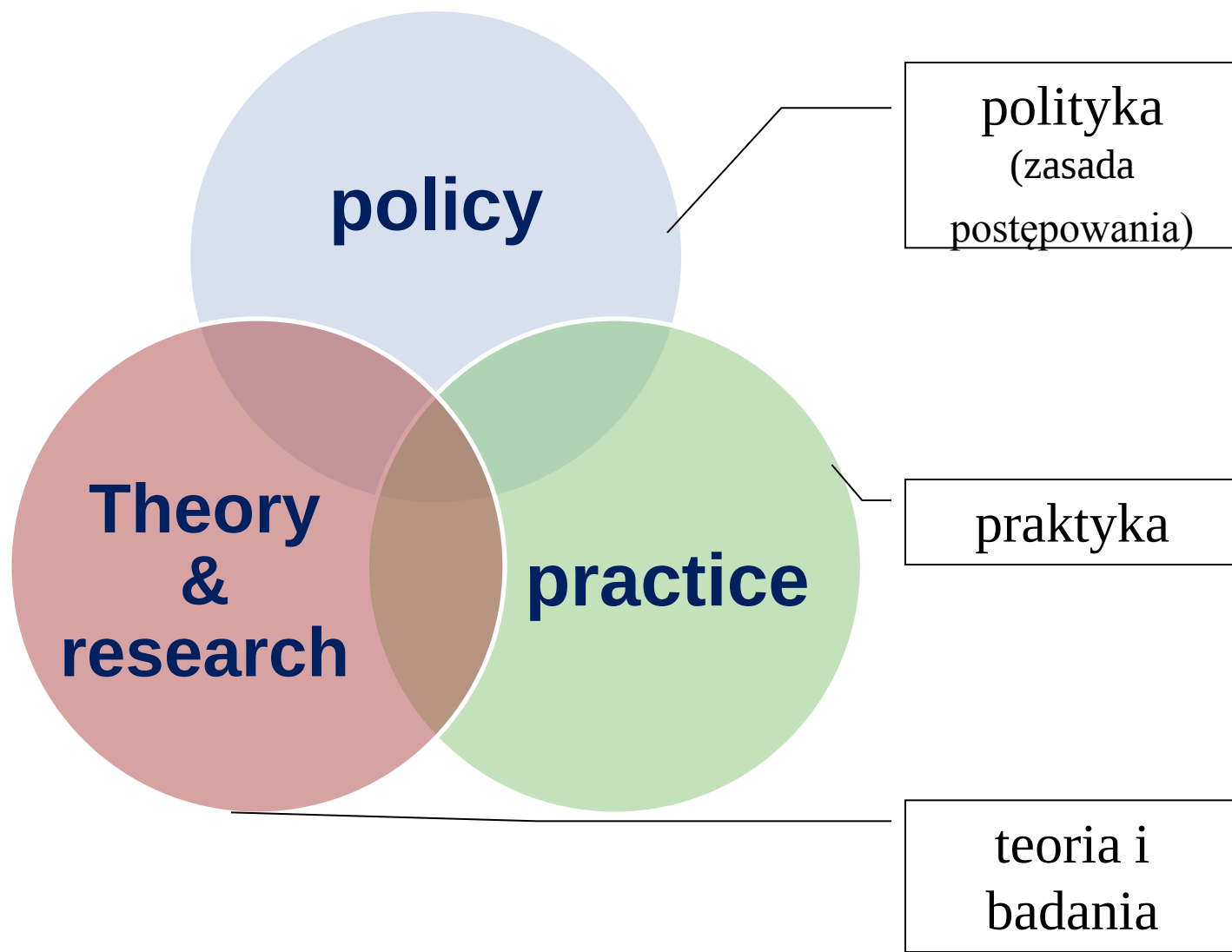
1. **CZYM** JEST SZKOLENIE NAUCZYCIELI/ ROZWÓJ EDUKACJI/ ROZWÓJ ZAWODOWY?
2. **DLACZEGO** POTRZEBUJEMY SZKOLIĆ / EDUKOWAĆ I ROZWIJAĆ NASZYCH NAUCZYCIELI?
3. **KIEDY** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
4. **JAK** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
5. **GDZIE** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
6. **CO Z TEGO?** – SKĄD WIEMY ,ŻE TO DZIAŁA?
7. **ROZWÓJ PRZYWÓDZTWA** (skupienie się na roli dyrektora w kontekście rozwoju zawodowego)

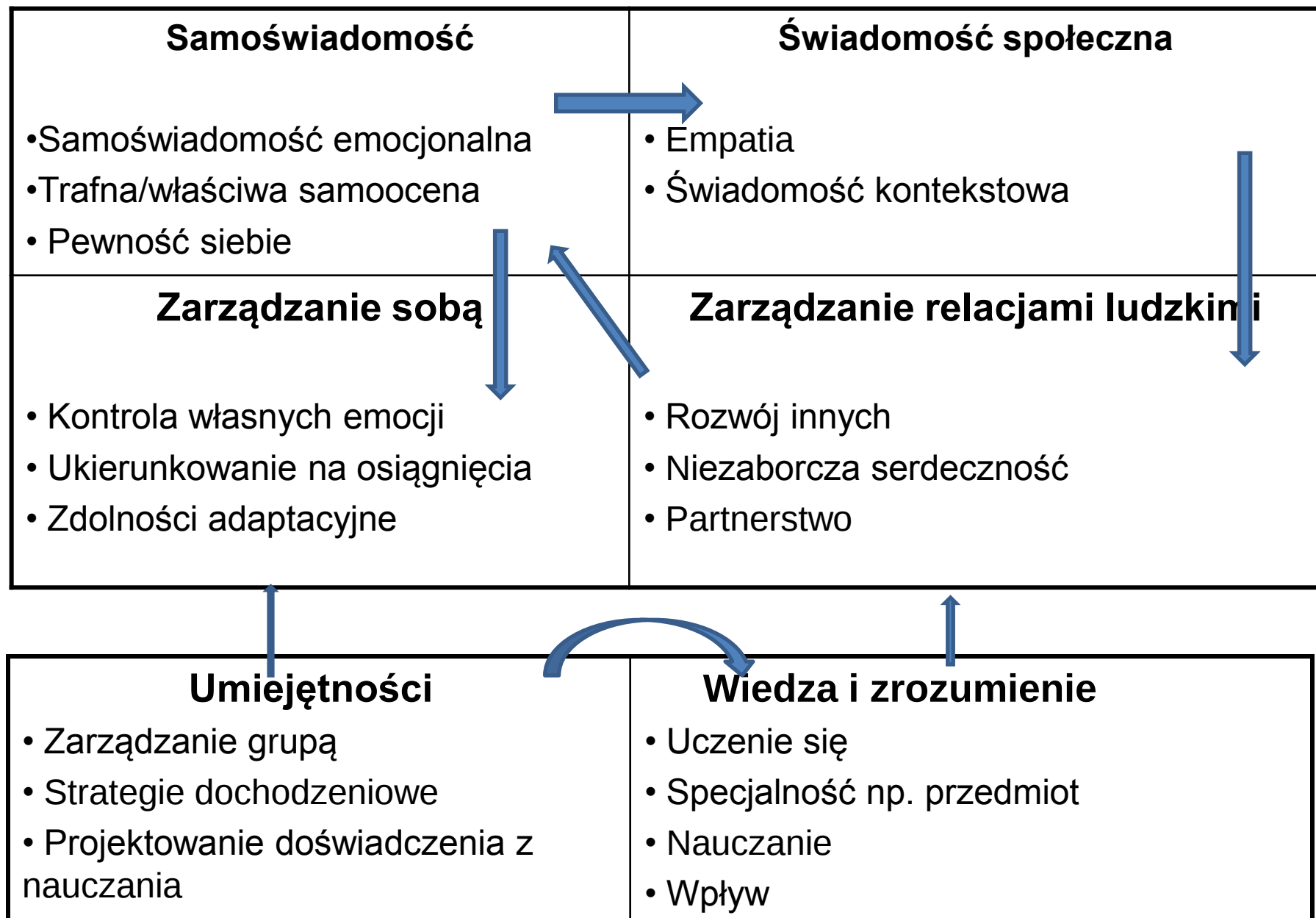
1. CZYM JEST SZKOLENIE NAUCZYCIELI/ ROZWÓJ EDUKACJI/ ROZWÓJ ZAWODOWY?

OSIĄGNIĘCIE RÓWNOWAGI

Co powinni nauczyciele wiedzieć?

PYTANIA

- W jakim stopniu wg Ciebie nauczyciele w Polsce/ w Twojej szkole są przygotowani do nauczania? Jaką posiadają wiedzę, umiejętności i nastawienie do uczenia? W jaki sposób Dyrektor szkoły może to ulepszać?
- Jak rozwój Twoich nauczycieli jest zintegrowany z planem rozwoju szkoły?

2. DLACZEGO POWINNIŚMY STAWIAĆ NA ROZWÓJ NASZYCH NAUCZYCIELI?

cztery twierdzenia

- 1) Edukacja ma wpływ na ludzkie szanse życiowe**
- 2) Robienie wszystkiego co w naszej mocy dla naszych uczniów jest ciągłym i koniecznym procesem w tym dynamicznie zmieniającym się świecie w jakim żyjemy**
- 3) Nauczyciele są naszym głównym (i najdroższym) zasobem w procesie edukacji**
- 4) Dyrektorzy szkół muszą zarządzać tymi cennymi zasobami tak, aby uzyskać maksymalnie korzystny rezultat**

- 1) Edukacja ma wpływ na ludzkie szanse życiowe**
- 2) Robienie wszystkiego co w naszej mocy dla naszych uczniów jest ciągłym i koniecznym procesem w tym dynamicznie zmieniającym się świecie w jakim żyjemy**

DVD

“We are the youth of today”

Nasz świat się zmienia? Istnieje wiele **wyzwań** stojących teraz przed nami i przed młodymi ludźmi w przyszłości, na przykład

- **Finansowe** (styl życia, dostępność, wzrastające różnice)
- **Demograficzne** - starzenie się, imigracja, mobilność (zróżnicowanie)
- **Klimatyczne** (globalne cieplenie)
- **Polityczne** („Wiosna arabska”, globalizacja, przyszłość Europy)
- **Technologia** - ???????

Stały rozwój zawodowy naszych nauczycieli ma ogromne znaczenie...

...ponieważ muszą być w stanie przygotować młodych ludzi do przyszłości, która w dużej mierze jest nieznana

zmiany się zdarzają

- 3) Nauczyciele są naszym głównym
(i najdroższym) zasobem w procesie edukacji**
- 4) Dyrektorzy szkół muszą zarządzać tymi
cennymi zasobami tak, aby uzyskać
maksymalnie korzystny rezultat**

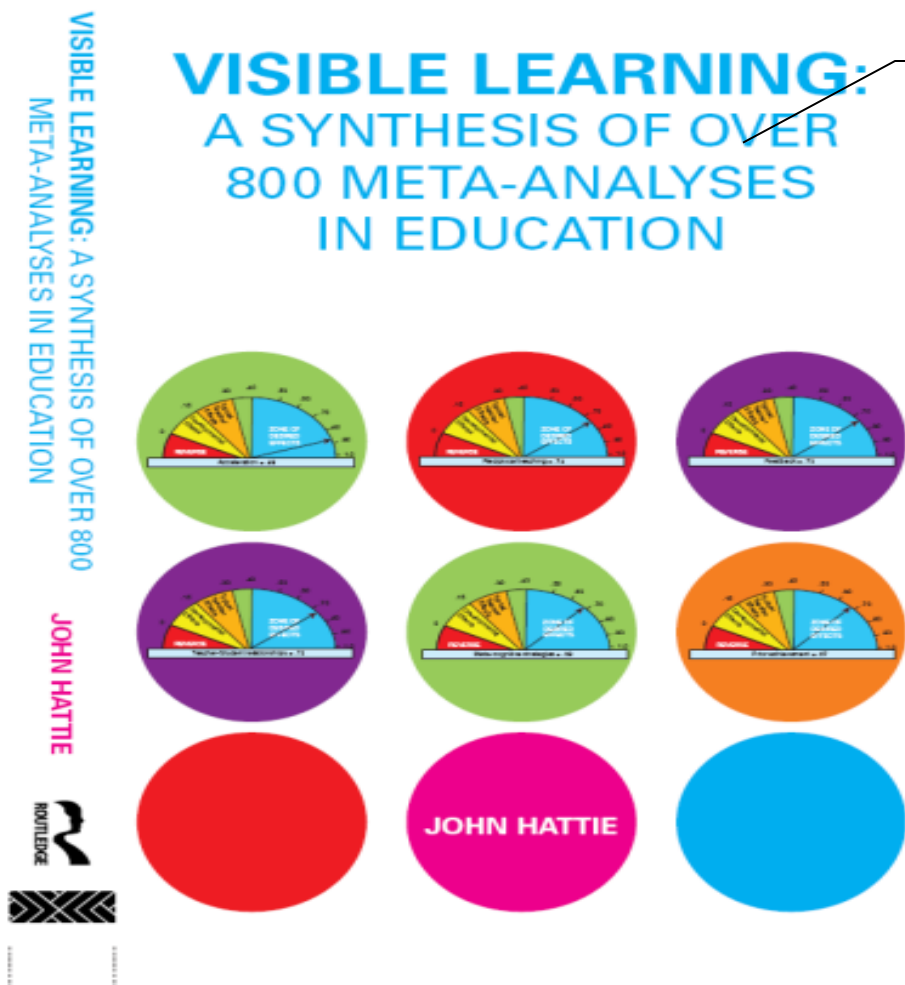
**ciągły rozwój zawodowy naszych
nauczycieli * ma ogromne
znaczenie .....**

**...ponieważ mają oni największy
wpływ**

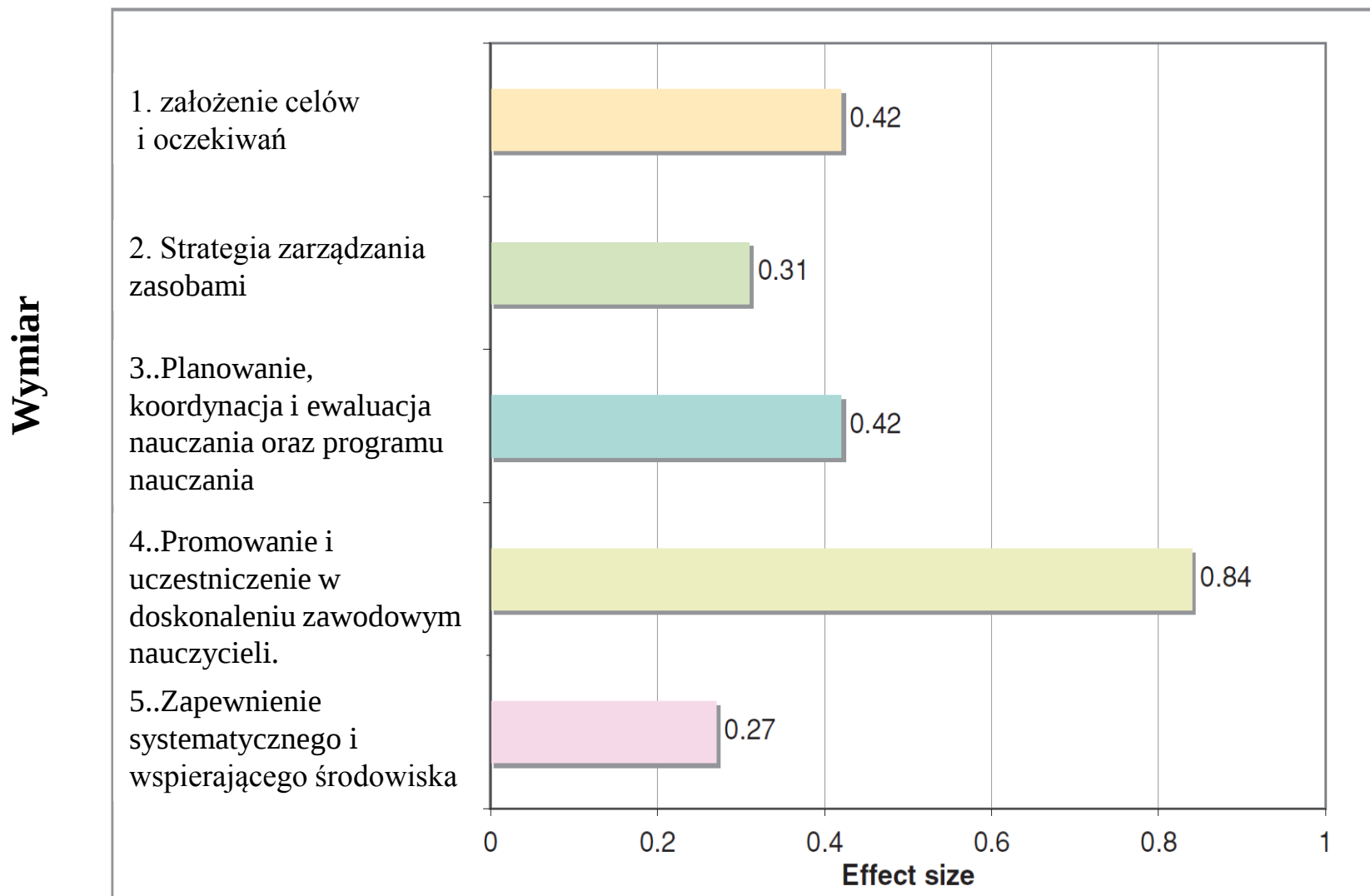
**(nie zapominajmy o środowisku
domowym)**

* Należy wziąć pod uwagę wszystkich pracowników

Ważna książka - przykład tego, co nauczyciele (i zarządzający oświatą) powinni wiedzieć

„Widoczne uczenie: synteza ponad 800 meta-analiz w edukacji”

Rysunek 2. Względny wpływ pięciu wymiarów przywódczych na wyniki uczniów

Ranking 10 efektów:

- Praca domowa
  - Przyspieszenie nauczania uzdolnionych uczniów
  - Nauczanie wspomagane komputerowo
  - Możliwość pracy w grupie w zależności od uzdolnień
  - Redukowanie braku dyscypliny w klasie
  - Indywidualizowane nauczanie
  - Liczebność klasy
  - Kształcenie umiejętności myślenia
  - Uczenie w małych grupach
  - Informacja zwrotna
- (from 1 = lowest effect to 10 = highest effect)

Ponoszący fiasko...

stopień	Kategoria	Wpływ	badania	efekty	ES
100		Mobilność	181	540	-.34
99		Zapamiętywanie	207	2675	-.16
98		Telewizja	31	235	-.14
97		Letnie wakacje	39	62	-.09
96	 	Otwartość vs tradycyjne podejście	315	333	.01
95		Klasy skupiające uczniów w różnym wieku i o różnych możliwościach	94	72	.04
94		Nauczanie indukcyjne	24	24	.06
93		czytanie: podejście holistyczne /całościowe	64	197	.06
92		Percepcyjno-motoryczne programy	180	637	.08
91		Doświadczenia pozaszkolne	52	50	.09

Zwycięzcy...

Stopień	Kategoria	Wpływ	Badania	Efekty	ES
1		Autoocena	209	305	1.44
2		Nieobecność uczniów przeszkadzających	140	315	.86
3		Zachowanie w klasie	160	942	.80
4		Jakość uczenia	141	195	.77
5		Obopólne nauczanie	38	53	.74
6		Wcześniejsze osiągnięcia	3387	8758	.73
7		Relacje nauczyciel-uczeń	229	1450	.72
8		Informacja zwrotna	1276	1928	.72
9		Zapewnienie nauczycielom ewaluacji	21	21	.70
10		Programy rozwijające kreatywność	658	814	.70

**Proces stałego rozwoju
naszych nauczycieli ma
ogromne znaczenie.....**

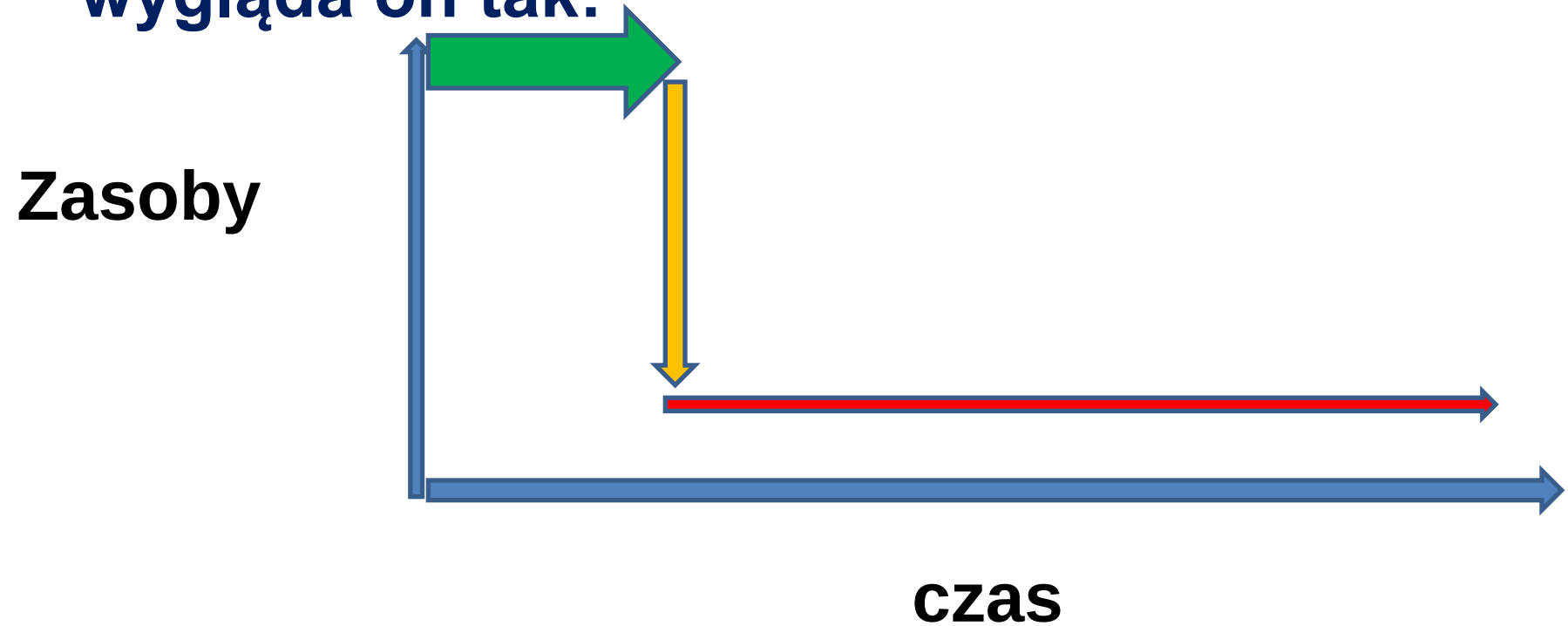
**.....i dyrektorzy/szkolni
liderzy są odpowiedzialni
za jego realizację.**

PYTANIA

- **Czy nasi nauczyciele zdają sobie sprawę jakie znaczenie ma to co robią?**
- **Czy jest to wystarczająco często i wyraźnie podkreślane przez ich przełożonych i zarządzających oświatą?**

3. KIEDY POWINNIŚMY SKUPIĆ SIĘ NA ROZWOJU NASZYCH NAUCZYCIELI?

powinien to być stały proces, lecz często wygląda on tak:

PYTANIA

- **Kiedy powinniśmy kierować wysiłki na rozwój naszych nauczycieli?**
- **Czy wysiłki te są podtrzymywane przez cały okres rozwoju zawodowego nauczyciela?**

4. JAK POWINNIŚMY KIEROWAĆ ROZWOJEM NAUCZYCIELI?

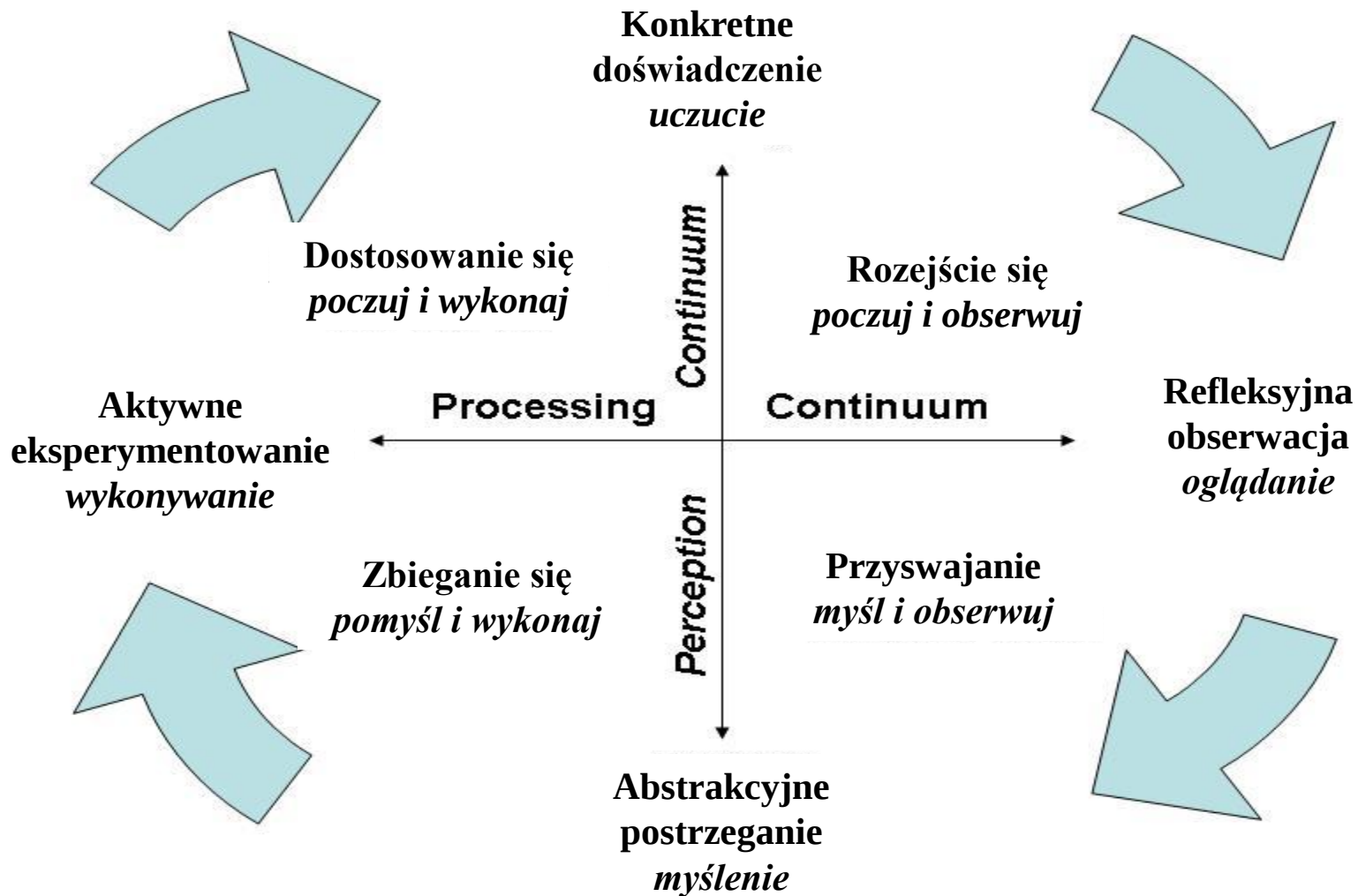
Pomiędzy nami, to my jesteście ekspertami.

Nasza osobista góra lodowa

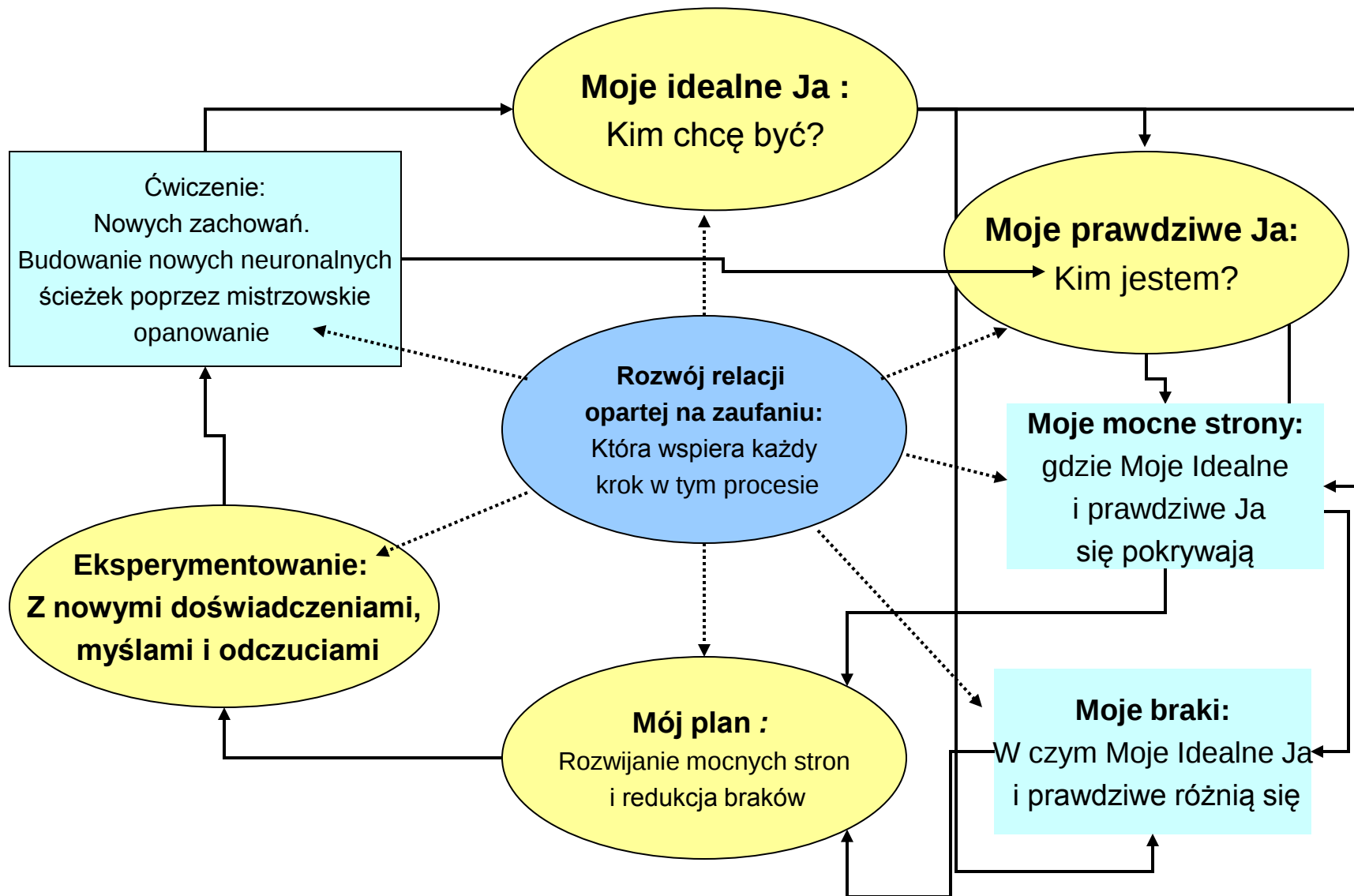
Cykl uczenia się Kolb'a

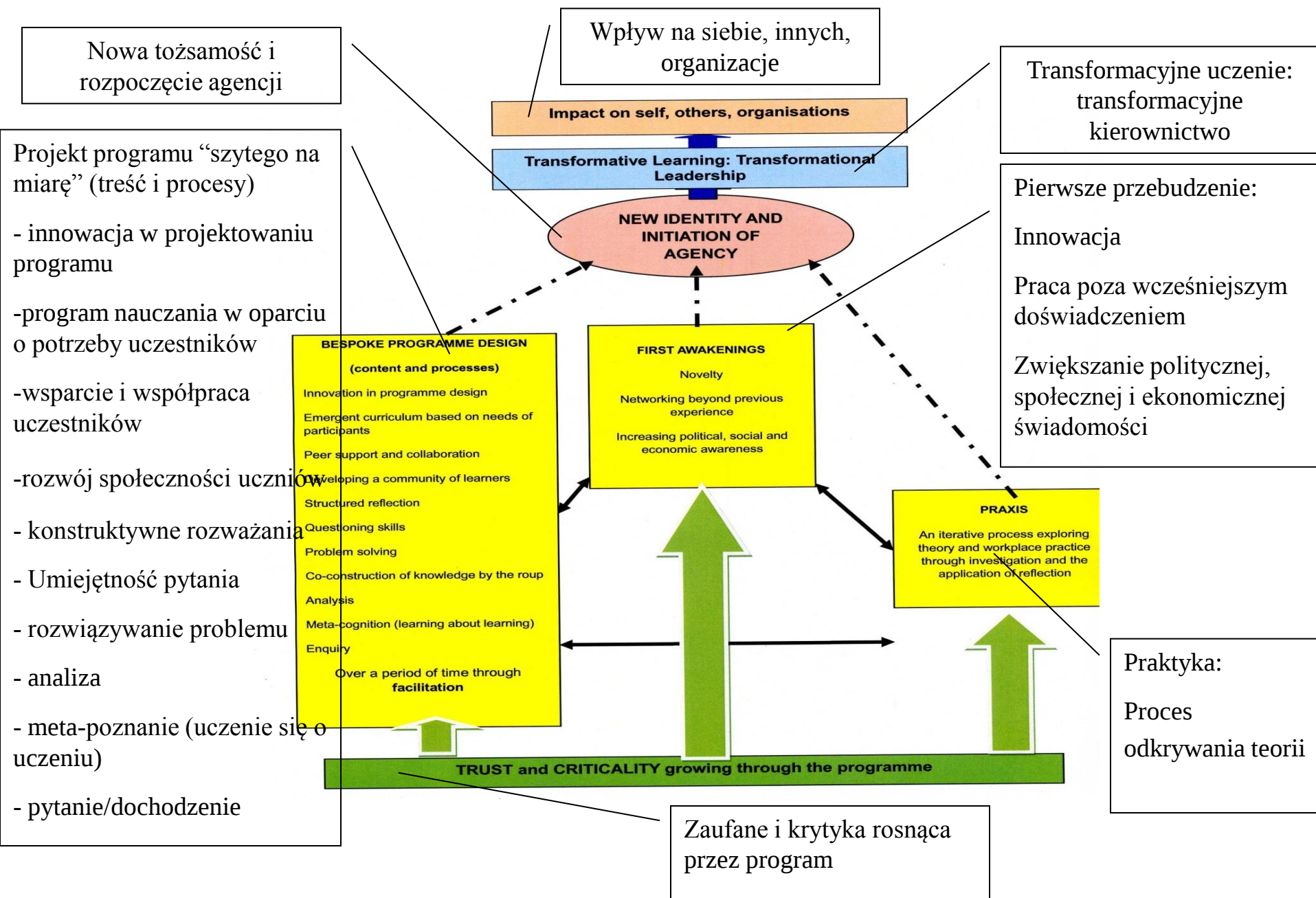
Eksperymentalny cykl uczenia się (zaadaptowany przez Glaser'a)

Teoria Intencjonalnej Zmiany Boyatzis'a

STRUKTURA ROZWOJU PRZYWÓDZTWA (Precey & Jackson)

1) PROJEKT PROGRAMU “SZYTEGO NA MIARE”

- **Wyłanianie programu nauczania**
- **Skupienie się na potrzebach odbiorców**
- **Wsparcie grupy**
- **Współpraca**
- **Społeczność uczniów**
- **Meta-poznanie (uczenie się o uczeniu się)**
- **Dociekanie/ zadawanie pytań**
- **Rozwiązywanie problemów**
- **Budowanie wiedzy/ znaczeń**
- **Analiza**

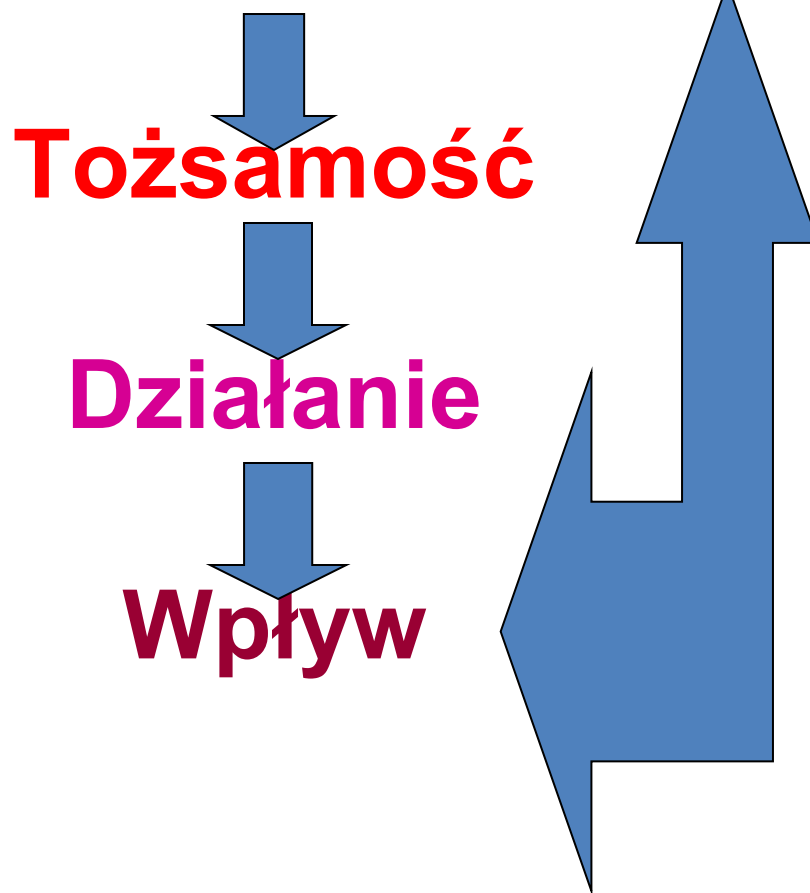
2) PRAKTYKA

Użycie rzetelnych, właściwych
teorii i badań

A potem.....

Przebudzenie (do nowego uczenia się)

PYTANIA

- Jak bardzo przemyślane i zaplanowane są sposoby kształcenia nauczycieli na początku i w ciągu całego ich rozwoju zawodowego?
- Do jakiego stopnia korzystamy z naszej wiedzy o uczeniu się aby wspierać rozwój naszych nauczycieli?
- Czy tę wiedzę uaktualniamy? Jeśli tak, to jak?

5 GDZIE POWINNIEN ZACHODZIC PROCES ROZWOJU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELA?

- University

Academic

- School

Apprentice

- Uni-School

Praxis

Teaching Practice

Teaching School

Szkoła Podstawowa Old Ford, Bow, London: szkoła która uczy

Tekst pojawi się po mojej wizycie w szkole 19
września i rozmowie z dyrektorem

PYTANIA

- **Gdzie ma miejsce rozwój nauczyciela w Polsce? Czy przyczynia się to do maksymalizacji procesu nauczania?**
- **Jeżeli istnieje doświadczenie szkolne to w jakim stopniu jest ono wykorzystywane i zarządzane?**

6 A ZATEM? SKĄD WIEMY ŻE NASI NAUCZYCIELE RZECZYWIŚCIE ROZWIJAJĄ SIĘ ZAWODOWO?

- **Istota (krajowych)
wymagań/standardów/potrzeb/ rozwoju**
- **Ekspertyzy/Cele/ Zarządzanie**
- **Promowanie samokrytycyzmu oraz
obserwacji innych i udzielania im
autentycznego wsparcia**

PYTANIA

- **Jakie macie systemy sprawdzania jakości nauczania w waszych szkołach?**
- **Skąd wiemy nad czym się skupić w dalszej kolejności?**

7 ROZWÓJ PRZYWÓDZTWA

- Wpływanie na politykę zewnętrzną; kształtowanie polityki wewnętrznej
- Bycie przywódcą i zarządzanie w zakresie tego jakie elementy, gdzie, kiedy, dlaczego .....i krytyczne spojrzenie .....
- Rozwój roli dyrektora jako członka organizacji uczącej

ROLA DYREKTORA JAKO CZŁONKA ORGANIZACJI UCZĄCEJ

Głównym zadaniem szkół jest uczenie się i nauczanie.

Wszyscy profesjonaliści są przywódcami i zarządzającymi.
Szczególnie ważne jest aby dyrektorzy rozwijali swoje umiejętności:

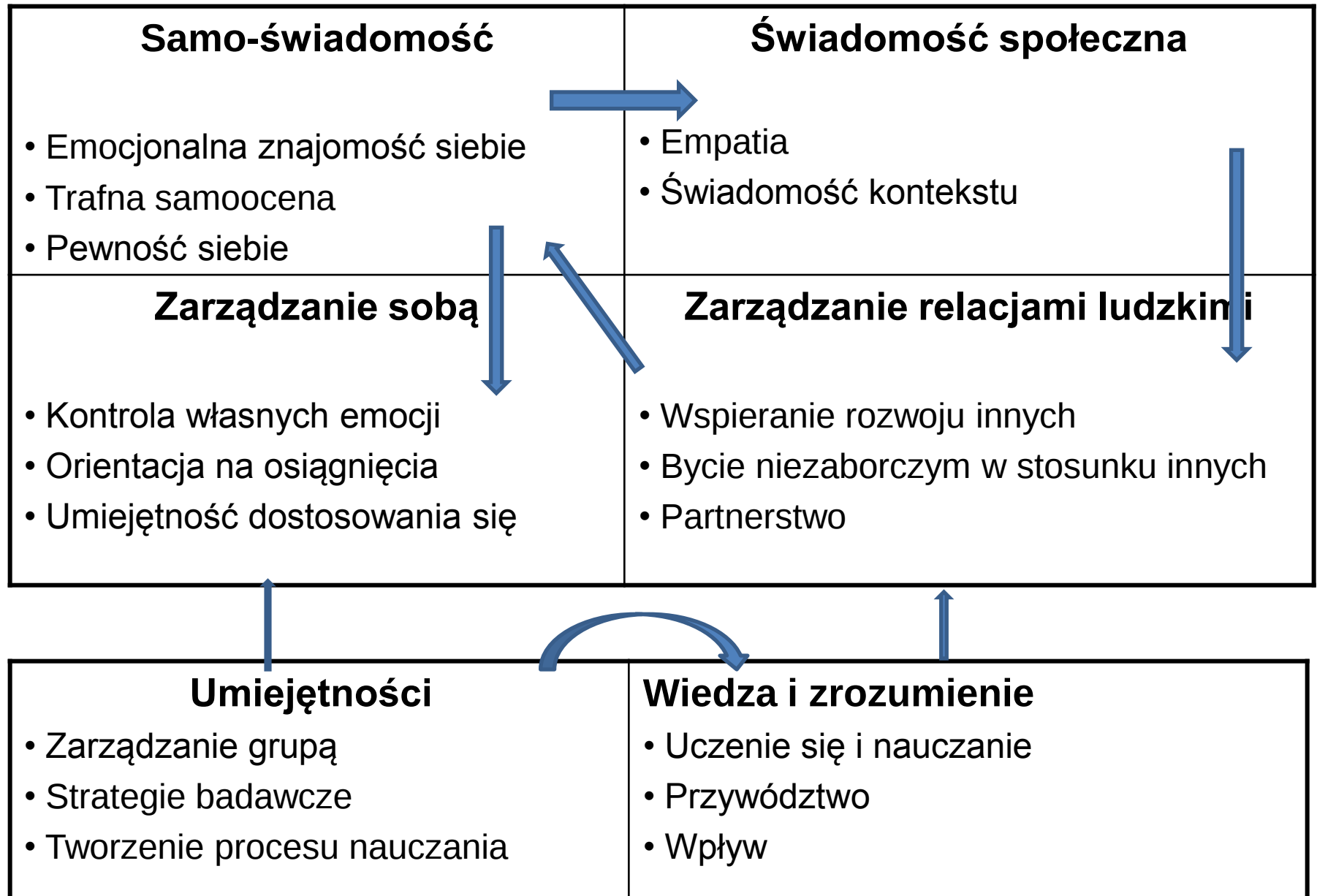
- dawania przykładu
- monitorowania
- dialogu

Stały proces rozwoju zawodowego dla przywódców szkół

National College for the leadership of Schools and Children's Services – e.g. MLDP, NPQH

Co powinni wiedzieć nauczyciele?

PYTANIA

- Jak dobrze w twoim odczuciu szkolni liderzy w Polsce są przygotowani do kontrolowania i w jakim stopniu wspierają proces rozwoju zawodowego nauczyciela?
- Jak dobrze w twoim odczuciu szkolni liderzy w Polsce są przygotowani w kontekście ich własnego rozwoju zawodowego?

PLAN SESJI

(mapa drogowa sesji)

1. **CZYM** JEST SZKOLENIE NAUCZYCIELI/ ROZWÓJ EDUKACJI/ ROZWÓJ ZAWODOWY?
2. **DLACZEGO** POTRZEBUJEMY SZKOLIĆ / EDUKOWAĆ I ROZWIJAĆ NASZYCH NAUCZYCIELI?
3. **KIEDY** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
4. **JAK** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
5. **GDZIE** POWINNIŚMY TEGO DOKONAĆ?
6. **CO Z TEGO?** – SKĄD WIEMY ,ŻE TO DZIAŁA?
7. **ROZWÓJ PRZYWÓDZTWA** (skupienie się na roli dyrektora w kontekście rozwoju zawodowego)

Czy jesteśmy przygotowani w tych obszarach?

STRUKTURY I SYSTEMY (CO?)

PROCESY (JAK?)

**NASZE PODSTAWOWE WARTOŚCI
I POSTAWY (DLACZEGO?)**

- **JAK POSTRZEGAMY NAUCZANIE?**
- **JAK POSTRZEGAMY UCZNIÓW?**
- **JAK WIDZIMY NAUCZYCIELI?**